

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41Cob/344/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613218752
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Púchovská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6613218752.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Púchovskej a členiek senátu JUDr. Aleny Križanovej a JUDr. Miriam Sninskej v právnej veci navrhovateľa CD Consulting s.r.o., Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 01 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705 zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. AK Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi P. T. „nar.XX.X.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX G., zastúpenému advokátom Mgr. Petrom Sitarčíkom, Jókaiho 1, 984 01 Lučenec, o zaplatenie zmenkovej sumy 1.733,53 Eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 17C 118/2013-174 zo dňa 9. júna 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec, č.k. 17C/118/2013-174 zo dňa 9. júna 2015 potvrdzuje.

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím zaviazal okresný súd odporcu zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu so výške 1.733,53-Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne, zo sumy 1.733,53 Eur od 26.4.2010 do zaplatenia, so 6 % ročným úrokom zo sumy 1.733,53 Eur od 30.7.2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 5,78 Eur. Zároveň zaviazal odporcu nahradiť navrhovateľovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v sume 104,- Eur a z trov právneho zastúpenia v sume 268,34 Eur.

Súd vzájomný návrh odporcu na vydanie zmenky zo dňa 26.11.2009 na zmenkovú sumu 1.733,53 Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 26.4.2010 vylúčil na samostatné konanie.

Prvostupňový súd tak v plnom rozsahu vyhovel navrhovateľovi, ktorý sa v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „ Nariadenie“) domáhal, aby súd zaviazal odporcu k zaplateniu zmenkovej sumy vo výške 1.733,53Eur s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 26.11.2009 na zmenkovú sumu 1.733,53 Eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 26.4.2010. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0,-Eur . Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „ bez protestu“ indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ uplatnil nárok zo zmenky, a to vyplnením vzorového tlačive „ A“ v zmysle článku 4 ods. 1 Nariadenia, ktorým sa ustanovuje

európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Súd doručil odporcovi kópiu návrhu, ako aj tlačivo „C“ dňa 20.2.2014. Odporca doručil odpoveď a uviedol, že z charakteru zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2009 vyplýva, že ide o spotrebiteľskú zmluvu. Poskytnutý spotrebiteľský úver bol spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. v rámci jej podnikateľskej činnosti a úvery poskytuje opakovane, pričom tieto zmluvy sú vyhotovené ako vopred pripravený formulár, na ktorom odporca nemal možnosť zmeniť, ani inak ovplyvniť žiadne zmluvné podmienky, pričom zmluvu mohol podpísať len ako celok. Na realizáciu nekalej obchodnej politiky zo strany navrhovateľa reagovali aj rozhodnutia súdov, ktoré vyhodnotili takéto konania navrhovateľa ako protiprávne, napr. Krajský súd v Prešove dňa 26.05.2011 uznesením sp.zn. 6Co/84/2011. Z uvedeného dôvodu preto právny vzťah medzi odporcom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. je vzťahom, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia spotrebiteľského práva a indosovaním zmenky sa povaha tohto spotrebiteľského vzťahu nezmenila, nakoľko zmenka slúži ako zabezpečovací prostriedok spotrebiteľského vzťahu. Odporca považuje bod 14 Všeobecných obchodných podmienok na základe ktorého bola zmenka vystavená a na základe ktorého veriteľ vyplní zmenkovú sumu a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy za neprijateľnú zmluvnú podmienku a tým aj za neplatnú. Takáto zmluvná podmienka je výrazne v neprospech spotrebiteľa, pričom jej účelom je obchádzať právne predpisy na ochranu spotrebiteľa. Ako vyplýva z § 4 ods. 6 Zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Uvedené ustanovenie dáva právo veriteľovi prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, avšak len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ako vyplýva z úverovej zmluvy spoločnosť POHOTOVOSTĚ poskytla odporcovi úver vo výške 800,- eur. Podľa § 4 ods. 6 Zák.č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch zmenka mohla byť vystavená na maximálne 30,0% istiny úveru t.j. na sumu 240,00 eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 1 733,53 eura t.j. zmenková suma je 216% z istiny úveru. Neplatnosť zmenky dosvedčuje aj skutočnosť, že na základe zmenky sa od odporcu uplatňuje zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, t.j. ročný úrok 91,25%, pričom takto dojednaný úrok je v rozpore s dobrými mravmi, ako aj v rozpore so zákonom. Na základe uvedených skutočností je preto preukázané, že navrhovateľ si uplatňuje právo z neplatného právneho úkonu t.j. z neplatnej zmenky.

Ďalej poukázal na uznesenie KS Košice sp.zn. 6Co/15/2014 zo dňa 24.01.2014, podľa ktorého nie je možné oddeľovať spotrebiteľský vzťah a zmenku, ktorá spotrebiteľský vzťah v prospech dodávateľa zabezpečuje tým, že je súčasne povinnosťou súdu skúmať, či uzavretie spotrebiteľskej zmluvy nebolo podmienené podpisom zmenky zo strany spotrebiteľa, a či teda vystavenie zmenky v tejto súvislosti nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, alebo či takýto zabezpečovací prostriedok neznamená neprijateľnú zmluvnú podmienku. Taktiež poukázal na rozsudok Vrchného súdu v Prahe z 29.04.2013 sp.zn. 6Cmo/122/2013 a Nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 16.10.2012 Pl. ÚS/16/12, Nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 14.01.2013 sp.zn. IV. ÚS/376/2011, Nález Ústavného súdu ČR zo dňa 18.07.2013 sp.zn. iV. ÚS/457/2010 a rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 24.09.2008 sp.zn. 29Odo/933/2008. Zmenka, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňuje svoje právo má svoj základ v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2009, ktorá je spotrebiteľským úverom. V čase vystavenia zmenky upravoval vzájomné vzťahy dodávateľa a spotrebiteľa pri poskytovaní spotrebiteľských úverov Zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 Zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 pod písm. a) až s). Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje uvedené náležitosti podľa zákona je platná, avšak ako sankciu za neuvedenie týchto podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere zákon v § 4 ods. 3 Zák.č. 258/2001 Z.z. postihuje tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ako vyplýva zo zmenky spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. vyplnila zmenku na sumu 1. 733,53 Eur a to napriek tomu, že podľa zák.č. 258/2001 Z.z. má zákonný nárok len na sumu 800,- Eur t.j. sumu, ktorú poskytla spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. na základe úverového vzťahu odporcovi, ako spotrebiteľovi. Z uvedeného dôvodu odporca vznáša námietku čiastočnej neexistencie zaistenej pohľadávky. Zaistovacia zmenka musí byť uplatnená len v skutočnej, aktuálnej výške zaistenej pohľadávky, ktorá je po lehote splatnosti. Taktiež poukazuje na to, že bod 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v Zmluve o spotrebiteľskom úvere, v ktorej je upravená dohoda o vyplnení zmenky a zabezpečení pohľadávky zmenkou, je neprijateľná zmluvná podmienka. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Všeobecné obchodné podmienky neboli individuálne dojednané, nakoľko ich odporca ovplyvniť nemohol a to z dôvodu, že boli pripravené vopred a pre veľký

počet spotrebiteľov. Uvedené Všeobecné podmienky obsahujú zmluvné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi zmluvnými stranami, pričom sú v neprospech spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov taktiež vznáša námietku neexistencie zmluvy o zabezpečení pohľadávky zmenkou. Z takto neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá je neplatná, nevzniklo spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. právo na vyplnenie zmenky, a teda tu nie je ani právo na plnenie z takto vyplnenej zmenky. Spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o. vyplnila a prijala zmenku v rozpore s § 4 ods. 6 Zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a s bodom 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, pričom takúto zmenku postúpila na navrhovateľa, ktorý sa z takejto zmenky domáha uhradenia sumy 1.733,53 Eur s príslušenstvom. Indosovaním zmenky sa snaží spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o., ako aj navrhovateľ obísť právo Európskej únie na ochranu spotrebiteľa, aby súd neskúmal kauzu pôvodného právneho vzťahu a aby navrhovateľovi priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu, nakoľko zo strany indosamenta, ako indosatára ide o zneužitie výkonu práva a obchádzanie zákona. Z uvedeného dôvodu odporca žiadal, aby bol návrh zamietnutý a aby mu súd vydal zmenku vystavenú odporcom dňa 26.11.2009 na zmenkovú sumu 1.733,53 Eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 26.04.2010.

Súd v rozsudku konštatoval, že mal za preukázané, že došlo k indosovaniu zmenky na navrhovateľa, a preto skúmal len to, či zmenka obsahuje potrebné náležitosti ustanovené pre jej platnosť a nezaoberal sa podmienkami a kauzálnymi okolnosťami jej vystavenia.

Rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že zmenka je cenným papierom, ktorá predstavuje pre jej majiteľa právo na zaplatenie sumy uvedenej na zmenke, a to od zmenkového dlžníka a takéto právo je právom nespochybniteľným. Na jeho preukázanie postačuje predloženie zmenky. Zároveň konštatoval, že základom každého zmenkového vzťahu je existencia reálneho obchodného vzťahu, ktorý sa vo vzťahu k zmenke nazýva vzťahom kauzálnym, pričom pohľadávka vyplývajúca zo zmenky od kauzálneho vzťahu nie je závislá.

Okresný súd ďalej uviedol, že ten kto je zo zmenky žalovaným nemôže voči majiteľovi zmenky uplatňovať námietky, ktoré sú založené na jeho vlastných záväzkoch voči vystaviteľovi (predchádzajúci majiteľ zmenky), okrem dôvodov označených v § 17 Zákona zmenkového a šekového. V predmetnom ustanovení je zakoncipovaná možná ochrana dlžníka proti nepoctivému nadobúdateľovi zmenky ale len za splnenia tejto podmienky pre prípad preukázania, že navrhovateľ, ako nový majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní konal vedome na škodu odporcu. Prvostupňový súd ďalej konštatoval, že predmetná zmenka mala charakter blankozmenky, kedy nie je možné určiť, kedy bude skutočne splatná, pričom rozhodnutie o splatnosti je na majiteľovi zmenky, ktorý môže zmenku na platenie predložiť povinnej osobe kedykoľvek v rámci lehoty na predloženie. Zmenka predložená v konaní navrhovateľom je zmenkou splatnou na videnie, pričom je v nej určená splatnosť „ 4 roky od vystavenia zmenky“.

Prvostupňový súd zároveň konštatoval, že zmenka má charakter abstraktného cenného papiera, prísne oddeleného od kauzálneho dôvodu vystavenia zmenky. Zmenka ako cenný papier predstavuje pre aktuálneho vlastníka právo na zaplatenie sumy uvedenej na zmenke od zmenkového dlžníka, pričom takéto právo majiteľa zmenky je nespochybniteľné a na jeho preukázanie postačuje predloženie zmenky. Nakoľko súd považoval zmenku za platnú s tým, že odporca žiadne kauzálne námietky nevzniesol, a preto súd rozhodol na pojednávaní dňa 9.6.2015 tak, že návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel.

Zároveň rozhodol o vzájomnom návrhu odporcu na vydanie zmenky zo dňa 26.11.2019 na zmenkovú sumu 1.733,53 Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 26.4.2010 tak, že ho vylúčil na samostatné konanie.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ako v spore úspešnému priznal náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku v sume 104,- Eur a z trov právneho zastúpenia v sume 268,34 Eur.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alebo ho zmení, návrh zamietne a uloží navrhovateľovi povinnosť vydať odporcovi zmenku vystavenú odporcom v G. dňa 26.11.2009 na zmenkovú sumu 1.733,53 Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 26.4.2010, splatnú spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o. Bratislava.

V odvolaní uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na to, že v zmysle platných právnych predpisov, ako aj judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je povinnosťou súdu v každom konaní ex officio skúmať, či sa v danom prípade nejedná o spotrebiteľský vzťah a ak súd dospeje k zisteniu, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, použiť na tento vzťah právne normy spotrebiteľského práva. V prípade, ak by súd v tomto prípade odčlenil zmenkový vzťah od vzťahu spotrebiteľského, tak by to bolo v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1992, o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj smernice Rady 87/102/EHS zo dňa 22.11.1986, o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru.

Z uvedených dôvodov preto nie je možné stotožniť sa s právnym názorom prvostupňového súdu, že indosovaním zmenky stratil odporca možnosť vznášať kauzálnu námietku, nakoľko nevzniesol námietku, že k indosácii došlo na jeho škodu.

Odporca ako už poukázal vo svojom vyjadrení zo dňa 23.4.2014 trvá na tom, že indosovaním zmenky sa snaží pôvodný majiteľ zmenky spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako aj navrhovateľ obísť právo Európskej únie na ochranu spotrebiteľa, aby súd neskúmal kauzu pôvodného právneho vzťahu (spotrebiteľského vzťahu) a aby navrhovateľovi priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a neplatného právneho úkonu a to na škodu odporcu.

Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. vyplnila a prijala zmenku v rozpore s § 4 ods 6 zákona č. 258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch a bodom 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, pričom takúto zmenku postúpila na navrhovateľa, ktorý sa z tejto zmenky domáha uhradenia sumy 1.733,53 Eur s príslušenstvom. Takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu, nakoľko zo strany indosamenta, ako aj indosatára ide o zneužitie výkonu práva a obchádzanie zákona.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ aj keď mal vedomosť o tom, že zmenka zabezpečovala záväzky odporcu ako spotrebiteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol si vedomý a spoliehal sa na to, že indosovaním zmenky stratí odporca ako spotrebiteľ možnosť ochrany svojich práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takéto konanie mal prvostupňový súd vyhodnotiť ako konanie navrhovateľa pri nadobúdaní zmenky, ktoré je vedomé na škodu odporcu.

Prvostupňový súd sa okrem iného taktiež nevysporiadal s námietkou neexistencie zmluvy o zabezpečení pohľadávky zmenkou. Z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá je neplatná, nevzniklo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. právo na vyplnenie zmenky a teda tu nie je ani právo na plnenie z takto vyplnenej zmenky.

Prvostupňový súd sa nevysporiadal s námietkami odporcu ohľadne 0,25 % denného zmenkového úroku zo sumy 1.733,53 Eur od 26.4.2010 do zaplatenia, ktorý navrhovateľ požaduje v konaní. Takéto konanie navrhovateľa, keď požaduje v prepočte 91,25% ročný úrok z istiny je v rozpore s dobrými mravmi, na čo mal prvostupňový súd prihliadať a takéto plnenie mu nepriznať.

Odporca je toho názoru, že súd mal v tomto konaní rozhodovať aj o vzájomnom návrhu odporcu a to z dôvodu, že sa domáha práva z toho istého právneho vzťahu, pričom sú tu dané všetky podmienky na spojenie vecí. Rozhodnutím o vzájomnom návrhu odporcu by súd vyriešil aj otázku, či má navrhovateľ právo na zaplatenie sumy, ktorú si uplatnil v konaní na základe práv zo zmenky, nakoľko v prípade vyhovenia vzájomnému návrhu odporcu, by navrhovateľ stratil všetky práva vyplývajúce zo zmenky, lebo by ju bol povinný vydať odporcovi. Nie je možné zdôvodniť vylúčenie vzájomného návrhu odporcu na samostatné konanie z dôvodu, že v tomto následnom konaní bude riešená otázka platnosti zmenky. Túto otázku mal riešiť prvostupňový súd v tomto konaní, ako predbežnú otázku, aby vedel rozhodnúť o práve navrhovateľa a nie nechávať riešenie otázky platnosti zmenky v následnom konaní o vzájomnom návrhu odporcu.

K odvolaniu odporcu podal písomné vyjadrenie navrhovateľ a navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Vo vyjadrení uviedol, že zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi, ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky náležitosti uvedené v zákone

zmenkovom a šekovom, dokázal ňou teda jasne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Navrhovateľ je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné spájať alebo podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Upozornil na ustanovenie článku I. § 17 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z uvedeného podľa navrhovateľa jednoznačne vyplýva, že odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Za určitých okolností je síce prípustné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Navrhovateľ vo vyjadrení odkázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 43CoZm 10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 81,33Eur a 8,39,- Eur režijný paušál.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnutý rozsudok Okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p., ako vecne správny potvrdil. Rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený v zmysle § 211 ods. 2 a § 156 ods. 1 O.s.p. V zmysle ustanovenia § 156 ods. 3 O.s.p. bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 14.10.2015.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že odporca vystavil blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ riadne podpísal. Identifikoval sa pri tom ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy a záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s.r.o. zmenkovú sumu. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku pri vystavení zmenky vyplnené neboli. Doplnil ich pôvodný majiteľ zmenky. Zmenka bola vystavená ako zmenka na videnie (pri predložení), splatná v sídle pôvodného majiteľa zmenky s tým, že na zmenke bolo určené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“ Zmenka bola vystavená „bez protestu“. Na rubovej strane zmenky bol uvedený indosament, ktorým bola zmenka prevedená z pôvodného vlastníka zmenky na navrhovateľa v konaní.

Prvostupňový súd zaslal v zmysle Nariadenia odporcovi tlačivo C - tlačivo na odpoveď. Odporca tlačivo C prevzal v stanovenej lehote a zaslal vyjadrenie, v ktorom okrem iného poukázal na spotrebiteľský charakter úveru, ktorý zmenka zabezpečovala. Zároveň si uplatnil vzájomný návrh, v ktorom žiadal o vydanie zmenky, ktorej zaplatenie je predmetom tohto sporu.

Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia, po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 Nariadenia, odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 7 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa článku I. § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb; Zákon zmenkový a šekový („ZZŠ“) v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa článku I. § 5 ods. 2 ZZŠ, úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa článku I § 5 ods. 3 ZZŠ, úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa článku I, § 10 ZZŠ, ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa článku I., § 11 ods.1 ZZŠ, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa článku I, § 17 ZZŠ., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa článku I, § 34 ods. 1 ZZŠ, je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa článku I, § 48 ods.1 ZZŠ, majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa článku I, § 75 ZZŠ., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu odvolací dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaných dôkazov vec správne právne posúdil.

Prvostupňový súd správne zistil, že navrhovateľ si uplatňuje svoj nárok z indosovanej zmenky, ktorá bola v čase vystavenia blankozmenkou, do ktorej boli údaje o výške zmenkovej sumy a o začiatku úročenia dohodnutou zmenkovou úrokovou sadzbou doplnené prvým majiteľom zmenky. Zmenka bola následne indosovaná na súčasného majiteľa zmenky, ktorý je navrhovateľom v konaní. Odporca považuje zmenku za neplatnú, nakoľko VOP v bode 14 upravujú dohodu o vystavení a vyplnení zmenky, ktoré musel odporca prijať, lebo zmluva bola pripravená vopred, jedná sa o formulárovú zmluvu. Teda nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Neplatnosť zmenky namietol aj vzhľadom na výšku úroku, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Prvostupňový súd správne zistil, že zmenka obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle článku I. § 75 Zákona zmenkového a šekového.

Odporca v odvolaní poukazoval na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere uzavretej medzi dlžníkom a prvým majiteľom zmenky a namietal neplatnosť zmenky z dôvodov, ktoré už uviedol v konaní pred okresným súdom.

Vzhľadom na skutočnosť, že zmenka je abstraktným právnym úkonom oddeleným od dôvodov (kauzy), pre ktorú je vystavená, prvostupňový súd správne nevykonával dokazovanie smerom k obsahu úverovej zmluvy uzavretej medzi odporcom a prvým majiteľom zmenky. Predmetom tohto konania nie sú nároky spotrebiteľa zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, a preto ani nebol dôvod posudzovať platnosť tejto zmluvy a skúmať, či táto zmluva obsahuje prijateľné podmienky tak, ako je to uvedené v odvolaní odporcu.

Predmetom konania je uplatnenie nároku zo zmenky. Odvolací súd poukazuje na to, že aj za predpokladu, že by mal odporca námietky voči prvému majiteľovi zmenky, ktoré by mohli súvisieť s kauzálnou zmluvou (kauzálne námietky), indosáciou zmenky je možnosť vzniesť tieto kauzálne námietky aj voči súčasnému majiteľovi zmenky podmienená splnením podmienok upravených v článku I, § 17 Zákona zmenkového a šekového. V zmysle tohto ustanovenia odporca môže robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na vzťahoch odporcu k pôvodnému majiteľovi zmenky iba za predpokladu, ak súčasný majiteľ (navrhovateľ) pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu odporcu, ako dlžníka zo zmenky. Odporca vzniesol námietku s odôvodnením, že indosovaním zmenky sa snaží pôvodný majiteľ obísť právo EÚ na ochranu spotrebiteľa, aby súd neskúmal kauzu pôvodného právneho (spotrebiteľského) vzťahu. Odporca síce namieta, že pôvodný vlastník zmenky konal na jeho škodu, avšak žiadne relevantné dôkazy o svojich tvrdeniach neoznačil ani nenavrhol vykonať. Z tohto dôvodu na vznesené námietky nie je možné prihliadnuť.

Odporca v odvolaní namietal, že zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky je neprijateľnou, a teda neplatnou zmluvnou podmienkou. Podľa jeho názoru dohoda o vyplnení zmenky je preto neplatná. Odvolací súd poukazuje na to, že v prejednávanom prípade došlo k zmene majiteľa zmenky s tým, že navrhovateľ, ako indosatár nenadobudol práva a povinnosti svojho predchodcu, ale právo zo zmenky. Preto pokiaľ odporca vznáša námietku, že pôvodný majiteľ vyplňal zmenku na základe neplatnej dohody o vyplnení zmenky, mohol by tak urobiť výlučne za predpokladu unesenia dôkazného bremena po vznesení námietky v zmysle článku I, § 10 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého ak blankozmenka nebola vyplnená tak, ako bolo dojednané, poslednému majiteľovi zmenky je možné namietať, že dohoda o vyplňovanom práve nebola dodržaná, iba za predpokladu, ak súčasný majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou. Dôkazné bremeno pri preukázaní zlomyseľného nadobudnutia pritom spočíva na dlžníkovi, ktorý v priebehu konania uvedenú námietku nepreukázal.

K vylúčeniu vzájomného návrhu odvolací súd uvádza, že o tomto návrhu bude rozhodnuté v samostatnom konaní.

Prvostupňový súd pri rozhodovaní správne postupoval v zmysle Nariadenia, podľa ktorého súd rozhoduje o pohľadávke na základe návrhu doručeného na tlačivo A. Odporca vyplnené tlačivo C, ktoré mu súd doručoval prevzal a zaslal súdu vyjadrenie, v ktorom oprávnenosť nároku navrhovateľa v celom rozsahu popieral. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci, správne posúdil predmetnú zmenku ako platnú, pričom odporca, ako dlžník zo zmenky žiadne relevantné kauzálne námietky v zmysle § 17 Zákona zmenkového a šekového nepredniesol, preto odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 O.s.p., ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval odvolací súd podľa článku 16 Nariadenia v nadväznosti na článok 19 Nariadenia a ustanovenia § 224 ods. 1 a § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ bol v odvolacom konaní úspešný a vo vyjadrení k odvolaniu si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 81,33 Eur bez DPH a 8,39 Eur bez DPH režijný paušál. Pri vyhodnotení, či trovy právneho zastúpenia boli v odvolacom konaní navrhovateľom vynaložené účelne, vychádzal odvolací súd z aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý v odôvodnení svojich rozhodnutí 6MCdo 5/2013 zo dňa 19.3.2014 a 6MCdo 9/2013 zo dňa 20.6.2014 uviedol, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v SR, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde.

Ako odvolací súd zistil, podania navrhovateľa v prejednávanej veci majú charakter formulárových podaní, ktoré sa v jednotlivých konaniach vedených na súdoch v Slovenskej republike riešia individualizáciou odporcu a výšky uplatňovanej pohľadávky, avšak čo do obsahu vyjadrení ostávajú totožné. Úkony právneho zástupcu tak neobsahujú špecifický individuálny vklad poskytovateľa právnej služby a ostávajú vo forme čisto administratívnej záležitosti. Ako je uvedené aj v citovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, v konaniach v ktorých účastník podáva všeobecne formulované (formulárové) vyjadrenia sú súdy povinné konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal práva, čím nie je účastníkovi odňatá možnosť zvoliť si v konaní právneho zástupcu. Rozhodnutie o neúčelnosti trov konania sa týka posúdenia skutočností, či účelom vykonaných úkonov právnej služby bolo nadobudnutie práva na zaplatenie právneho zastúpenia alebo účelom bolo primárne poskytnutie právnej služby zastúpenému účastníkovi, ktorý by bez využitia týchto služieb v konaní nebol úspešný. V prípade tzv. hromadných vecí (konaní v skutkovo a právne totožných právnych sporoch) sa účelným javí poskytnutie právnej služby v tých prípadoch, kedy je vyjadrenie vypracované právnym zástupcom účastníka individualizované, osobitne reaguje na špecifiká prebiehajúceho konania a obsahuje nové skutočnosti, ktoré môžu vplyv na rozhodnutie vo veci samej. V prejednávanej veci malo podanie právneho zástupcu navrhovateľa v odvolacom konaní charakter všeobecných formulárových vyjadrení, preto ho nie je možné označiť ako za individualizované. Z týchto dôvodov odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Rozsudok bol jednohlasne schválený členmi senátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.